

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування з основ економіки та держави і права при прийомі на навчання для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (освітня програма «Державна служба»)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступні випробування та зарахування на навчання для здобуття ступеня «магістр» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 674 від 27.09.2016 р., (освітня програма «Державна служба»), проводяться у відповідності до порядку прийому, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р. № 789, зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 492 від 16.05.2023 р.

Фахове вступне випробування з основ економіки та держави і права при вступі на навчання за ступенем «магістр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (освітня програма «Державна служба») проводиться з метою оцінки рівня знань, умінь, та навичок абітурієнтів з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Фахове вступне випробування складається із багаторівневих тестових завдань теоретичного та практичного напрямків, що дозволяє перевірити сформованість теоретичної бази та вміння застосовувати її на практиці.

Фахове вступне випробування проводиться в письмовій формі та триває 80 хв. Під час випробування використовується шарикова або гелева ручка чорного чи синього кольору та калькулятор. Усі інші речі та пристрої (в т.ч. мобільні телефони) використовувати забороняється.

На фахове вступне випробування виносяться наступні розділи:

1. Основи економіки.
2. Основи держави.
3. Основи права.

2. АНОТАЦІЯ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ОСНОВ ЕКОНОМІКИ ТА ДЕРЖАВИ І ПРАВА, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

2.1 АНОТАЦІЯ

Основи економіки. Економічна теорія. Економічні категорії. Економічні закони. Економічна система, її складові. Фактори виробництва. Продуктивні сили. Виробничі відносини. Суспільне виробництво: стадії, структура, галузі. Суспільний продукт. Форми суспільного продукту. Типи, види і форми власності. Відносини власності в Україні. Форми господарювання: натуральне виробництво, товарне виробництво.

Товар і його властивості. Споживча вартість товару. Вартість товару. Двоїстий характер праці, втіленої в товарі. Величина вартості товару. Закон вартості. Походження і сутність грошей. Функції грошей. Грошова система. Кредитні, готівкові, безготівкові, електронні гроші. Закон грошового обігу. Ринок як форма організації суспільного виробництва. Поняття ринку. Ознаки сучасного ринку. Суб'єкти і об'єкти ринку. Види ринків. Функції ринку. Інфраструктура ринкового господарства. Типи і моделі ринкової економіки. Ціна: сутність, чинники, що впливають на формування ціни. Види цін. Ціноутворення в ринковій економіці. Закон попиту. Індивідуальний і ринковий попит. Закон пропозиції. Ринкова рівновага і ціна ринкової рівноваги. Порушення ринкової рівноваги та її наслідки. Зміна попиту і пропозиції та їх вплив на ціну і кількість продукту. Еластичність попиту та пропозиції, чинники еластичності. Особливості дії закону попиту і закону пропозиції в умовах України.

Конкуренція та її роль у ринковій економіці. Досконала і недосконала конкуренція. Монополістична конкуренція та олігополія. Методи конкурентної боротьби, антимонопольне регулювання. Необхідність обмеження монополізму і недопущення недобросовісної конкуренції в Україні.

Підприємництво та підприємство в ринковій економіці. Сутність підприємництва та його ознаки. Підприємство – економічний суб'єкт ринкової системи. Функції та класифікація підприємств. Розподіл доходів у ринковій економіці. Природа доходів. Рента та різновиди земельної ренти, механізм утворення. Позичковий процент та прибуток. Сутність товару робоча сила та її вартість. Ціноутворення на ринку праці. Заробітна плата та її функції. Форми оплати праці. Мінімальна, номінальна та реальна зарплата. Соціальний захист населення. Безробіття: сутність, причини, рівень, форми та наслідки безробіття, політика зайнятості.

Основні макроекономічні показники розвитку країн. ВВП та ВВП - основні показники розвитку національної економіки. Методи розрахунку макроекономічних показників. Динаміка основних макроекономічних показників в Україні. Інфляція, її причини, форми та соціально-економічні наслідки, антиінфляційна політика. Необхідність та суть державного регулювання економіки. Економічні функції держави. Методи державного впливу на економічний розвиток. Грошово-кредитне регулювання. Фіскальна та монетарна політика. Фінанси як економічна категорія, їх місце в системі

економічних відносин суспільства. Функції фінансів та їх зміст. Фінанси і кредит. Специфіка кредиту як розподільчої категорії. Фінансові ресурси: сутність, склад і структура. Джерела фінансових ресурсів. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси. Фінансовий ринок. Формування та функціонування фінансового ринку в Україні. Вплив глобальної фінансової кризи на фінансовий ринок України. Фінансова система України та принципи її побудови. Загальнодержавні фінанси, їх склад та призначення. Фінансова політика як складова частина економічної політики держави. Сутність та принципи фінансової політики. Фінансова політика підприємств. Функції органів законодавчої та виконавчої влади в управлінні фінансами. Фінансовий апарат та його ланки. Функції, права та обов'язки Міністерства фінансів і його органів. Фінансовий менеджмент та його роль в управлінні підприємствами. Необхідність, завдання та принципи фінансового контролю. Види, форми та методи фінансового контролю.

Аудит: сутність, принципи організації. Аудиторська діяльність в Україні. Державний бюджет України – основний фінансовий документ країни. Структура державного бюджету. Зведений, державний та місцеві бюджети. Державні позабюджетні та державні цільові фонди. Видатки бюджетів та їх класифікація. Державний дефіцит та державний борг. Зовнішня заборгованість України. Податки та їх види. Прямі та непрямі податки. Стимулююча та стримуюча податкова політика. Податкова система та її розвиток в Україні. Місцеві податки і збори. Доходи бюджетів від зовнішньоекономічної діяльності. Мито та митні збори. Залучення іноземних інвестицій в економіку України, захист іноземних інвесторів. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств.

Основи держави. Загальні передумови виникнення держави. Поділ суспільної праці та його вплив на формування держави. Теорії походження держави. Цивілізаційний та формаційний підхід у типології держави.

Ознаки держави: територія, суверенітет, апарат публічної влади, правова система, право на збір податків, державна мова, державна символіка, зовнішні зв'язки, апарат примусу, фінансова система та грошова одиниця. Сутність та призначення держави в суспільстві. Держава в політичній системі суспільства. Співвідношення державної та політичної влади. Взаємозв'язок держави і громадянського суспільства. Складові громадянського суспільства.

Мета та завдання держави. Основні функції держави: внутрішні, зовнішні. Правові та організаційні форми здійснення функцій держави.

Поняття та загальна характеристика елементів форми держави. Форма державного правління. Форма державного устрою. Форма державного режиму.

Складові елементи механізму держави. Рівні механізму держави. Апарат держави його структура. Види органів держави. Принцип розподілу державної влади. Місцеве самоврядування. Співвідношення органів держави та місцевого самоврядування. Основні ознаки правової держави.

Сучасні концепції держави. Філософія держави. Теорії про суть, цілі і завдання, засоби і методи діяльності, шляхи і перспективи подальшого розвитку держави.

Основи права. Поняття права, його основні ознаки. Принципи права. Функцій права та їх види. Співвідношення держави і права. Форми джерела права. Дія нормативно-правових актів у просторі, за колом осіб та у часі. Зворотна сила закону.

Поняття, види та ознаки соціальних норм. Поняття, ознаки та місце норм права в системі соціальних норм. Класифікація норм права. Поняття та види спеціалізованих норм права. Структура норм права. Співвідношення норм права та статті нормативно-правового акта.

Поняття та елементи структури системи права. Загальна характеристика галузей права. Предмет і метод правового регулювання як підстави розподілу права на галузі, підгалузі та інститути права. Поняття системи законодавства та її структури. Систематизація нормативно-правових актів. Співвідношення системи права та системи законодавства.

Ознаки правотворення. Етапи правотворення. Правотворчість як етап правотворення. Стадії, ознаки, принципи, функції правотворчості. Законодавчий процес в сучасній Україні. Реалізація і застосування норм права. Реалізація норм права: її поняття, основні ознаки та форми. Застосування норм права. Види актів застосування норм права. Прогалини в законодавстві та способи їх подолання. Аналогія закону. Аналогія права. Субсидіарне застосування норм права. Юридичні колізії. Види колізій в законодавстві.

Поняття тлумачення правових норм. Види тлумачення правових норм. Офіційне тлумачення. Нормативне тлумачення. Казуальне тлумачення. Неофіційне тлумачення. Доктринальне тлумачення. Тлумачення за обсягом. Способи тлумачення правових норм. Граматичний, логічний, систематичний, історичний, функціональний спосіб тлумачення правових норм.

Поняття та ознаки правових відносин. Склад (елементи) правових відносин. Класифікація правових відносин. Поняття і види правових відносин. Поняття та структура правосуб'єктності. Держава як суб'єкт правових відносин. Поняття і види об'єктів правових відносин. Зміст правових відносин (фактичний, юридичний). Поняття та види юридичних фактів.

Поняття та ознаки правової поведінки. Правомірна поведінка, правопорушення, зловживання правом, об'єктивно-протиправна поведінка. Ознаки правомірної поведінки. Види правомірної поведінки. Правопорушення: поняття та ознаки. Склад правопорушення. Види правопорушень. Злочин та проступок. Види проступків.

Поняття юридичної відповідальності. Ознаки юридичної відповідальності. Мета і функції юридичної відповідальності. Принципи юридичної відповідальності. Принцип законності, принцип справедливості, принцип гуманізму, принцип неприпустимості аналогії закону і аналогії права, принцип невідворотності, принцип індивідуалізації покарання, принцип обґрунтованості. Загальні принципи правосуддя: змагальності процесу, право на захист особи, презумпція невинуватості. Класифікація юридичної відповідальності за галузевою ознакою та характером санкцій. Поняття законності. Зміст законності. Принципи та гарантії законності. Принципи та структура правопорядку.

2.2 ТИПОВІ ПИТАННЯ З ОСНОВ ЕКОНОМІКИ ТА ДЕРЖАВИ І ПРАВА, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. В економіці діє закон спадної продуктивності факторів виробництва. Яким чином в цих умовах підтримується економічне зростання?
2. Чиїм інтересам відповідає максимізація прибутку?
3. Економічний закон, що свідчить, що із збільшенням ціни зменшується кількість товарів, що купуються, відомий як закон...
4. Дж.Кейнс стверджує, що об'єм споживчих расходів в країні залежить перш за все від...
5. Ефективність (оптимальність за Парето) означає...
6. Визначте правильно названі ознаки тоталітарного режиму.
7. Як називається форма державного правління, коли глава держави (президент) обраний населенням, формує за погодженням з парламентом склад уряду, яким керує сам.
8. Основні напрями діяльності держави, які розкривають її соціальну сутність і спрямованість.
9. Органи держави, що здійснюють її завдання у формі виконання законів та реалізують функції у формі виконавчо-розпорядчої діяльності, це...
10. Система засобів, які застосовуються суб'єктами політики для впорядкування суспільства шляхом підпорядкування поведінки суб'єкта загальним суспільним інтересам, називається...

3. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Екзаменаційні завдання складаються із тестів. Кожне екзаменаційне завдання містить 50 тестових запитань.

Кожне питання має чотири варіанти відповідей, серед яких лише **один правильний**. Необхідно обрати правильний та позначити його в аркуші відповіді. Бажано уникати виправлень, оскільки кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи.

Зразок екзаменаційного завдання наведений у додатку А.

Аркуш відповіді на екзаменаційне завдання наведений у додатку Б.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Загальні вимоги

Комісія оцінює письмові відповіді вступника на тестові завдання за 100-200 бальною шкалою. Вступники, які набрали менше 100 балів, отримують оцінку «незадовільно» і до подальшої участі у конкурсному відборі не

допускаються. Вступники, які набрали 100 і більше балів, допускаються до участі у конкурсному відборі.

Для отримання позитивної оцінки із вступного випробування вступнику потрібно пройти мінімально-допустимий тестовий поріг на рівні 0,30 або 30 % від загальної кількості тестових балів.

За кожну правильну відповідь на завдання нараховуються тестові бали, за невірну відповідь нараховується 0 балів. Одержані тестові бали за вступне випробування переводяться в 100-200 бальну шкалу (з округленням до цілого, за правилами математичного округлення) за наступним алгоритмом:

$$O = O_{\min} + k \cdot (N - r \cdot T), \text{ де}$$

- O – оцінка із вступного випробування за шкалою 100-200 балів;
- O_{\min} – мінімальна оцінка із вступного випробування за шкалою 100-200 балів, при якій вступник допускається до участі у конкурсному відборі;
- k – коефіцієнт переведення тестових балів в шкалу 100-200 балів, при цьому:

$$k = 100 / (T \cdot (1 - r))$$

- r – мінімально-допустимий тестовий поріг з точністю до 0,01, який встановлюється в межах від 0 до 1, але не менше 0,10;
- T – загальна кількість тестових балів, яку вступник може отримати під час вступного випробування;
- N – кількість тестових балів, яку вступник отримав під час вступного випробування.

За умови якщо кількість тестових балів, яку вступник отримав під час вступного випробування (N) становить «0», то вступник отримує оцінку «незадовільно» і до подальшої участі у конкурсному відборі не допускається.

Нарахування тестових балів

За кожну правильну відповідь на тестове запитання нараховується 2 тестових бали. Невірні відповіді – 0 балів.

Загальна кількість тестових балів (T), яку вступник може отримати під час вступного випробування – 100 тестових балів.

Кількість тестових балів за вступне випробування (N) розраховується як сума тестових балів за виключенням тестових балів знятих за виправлення в аркуші відповідей (якщо передбачено програмою).

Політика щодо виправлень

За кожні 5 виправлень знімається 1 тестовий бал від загальної кількості тестових балів (T), яку вступник може отримати на вступному випробуванні.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с. URL: https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/FUB/Економіки і підприємництва/ek_predpriyatiy/posobiya_pdf/Ekonomika_i_biznes_2021.pdf
2. Економіка: теорія і практика. Підручник/ за ред Галушка З.І., Поченчук Г.М. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
3. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокарев. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с. URL:<http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5490/1.pdf>
4. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с. URL:<https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021.pdf>
5. Сухонос В.В. Теорія держави і права : підручник / В.В. Сухонос. – Суми : Університетська книга, 2018. 544с.
6. Конституційне право України : підручник / Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін. ; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с.
7. Сухонос, В.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Віктор Володимирович Сухонос.- Суми : Університетська книга, 2018. 375 с.

Схвалено на засіданні приймальної комісії.
Протокол № 25 від 29.05 2023 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Ігор РОЙ

Голова фахової
атестаційної комісії

Людмила СТАРЧЕНКО

Зразок екзаменаційного завдання

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії_____
_____ 20 р.**ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ**

фахового вступного випробування з основ економіки та держави і права при прийомі на навчання для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (освітня програма «Державна служба»)

Варіант № 0

1. *Крива ринкового попиту показує, як:*

- A) Підвищуватимуться покупки товару при зростанні його ціни;
- B) Підвищуватимуться покупки товару при скороченні доходів покупців;
- C) Знижуватимуться покупки товару при зростанні його ціни;
- D) Знижуватимуться покупки товару при скороченні доходів покупців.

2. *Якщо два товари взаємозамінні, то зростання ціни на один з них викличе:*

- A) Падіння попиту на інший товар;
- B) Зростання величини попиту на інший товар;
- C) Зростання попиту на інший товар;
- D) Падіння величини попиту на інший товар.

3. *Специфікація прав власності:*

- A) Збільшує витрати в суспільстві;
- B) Не впливає на витрати в суспільстві;
- C) Скорочує витрати в суспільстві;
- D) Взагалі не пов'язана з проблемою витрат.

4. *Ефективність (оптимальність за Парето) означає:*

- A) Справедливий, рівний розподіл благ між всіма членами суспільства;
- B) Розподіл ресурсів, який забезпечував би максимальний темп зростання суспільного продукту;
- C) Неможливість поліпшення положення будь-якого за рахунок погіршення положення хоч би одного суб'єкта;
- D) Розподіл матеріальних і духовних благ по праці.

5. *Особистий дохід - це:*

- A) Дохід, отриманий домогосподарствами за рік;
- B) Вартість проведених за рік товарів і послуг;
- C) ВВП мінус амортизація;
- D) ВВП мінус непрямі податки на бізнес.

6. *Поняття досконалої конкуренції припускає, що:*

- A) Має місце вільний вхід і вихід на цьому ринку;
- B) Має місце повна інформація про ринок продавців і покупців;
- C) Значне число фірм, що діють в галузі, випускають стандартні товари;
- D) Усі відповіді вірні.

7. *Безробіття...*

- A) завжди має позитивний сенс;
- B) має позитивний сенс при циклічному безробітті;
- C) завжди має негативний сенс;
- D) має позитивний сенс при структурному безробітті.

8. *До інструментів політики протекціонізму відносяться:*

- A) операції на відкритому ринку, валютний своп, облікова ставка;
- B) тарифи, імпорتنі квоти, субсидування експорту;
- C) податки, державні витрати, трансферти;
- D) інвестиції.

9. *Мультиплікативне зростання ВВП досягається:*

- A) рухом банківського капіталу;
- B) рухом чистих інвестицій;
- C) рухом сукупних витрат;
- D) рухом сукупних активів.

10. *Державний борг - це*

- A) сума дефіцитів державного бюджету /за вирахуванням суми надлишків державного бюджету/, накопичена до справжнього моменту;
- B) перевищення витратної частини річного державного бюджету над прибутковою частиною цього бюджету;
- C) сума заборгованості держави іншим країнам і суб'єктам усередині країни;
- D) сума заборгованості держави банкам і іншим фінансовим інститутам.

11. *Непрямі податки включають:*

- A) податок з обороту;
- B) податок на спадкоємство;
- C) податок на додану вартість;
- D) все вище перелічене вірно.

12. *Прямі податки включають:*

- A) податок на прибуток;
- B) інфляційний податок;
- C) податки на дохід від власності;

D) акцизні збори.

13. Економічна модель не є:

- A) ідеальним типом економіки або політики, в ім'я яких ми повинні працювати;
- B) інструментом для економічних прогнозів;
- C) комплексом економічних принципів;
- D) поясненням як функціонує економіка та її окремі сектори.

14. Яка з перелічених економічних цілей має точний кількісний вимір:

- A) економічна гарантія;
- B) повна зайнятість;
- C) економічна свобода;
- D) справедливий розподіл доходу

15. Що з вищеперерахованого вивчає мікроекономіка ?

- A) виробництво в масштабі всієї економіки;
- B) чисельність зайнятих в господарстві;
- C) загальний рівень цін;
- D) виробництво цукру та динаміку його цін.

16. Якщо економічне зростання сприяє справедливому розподілу доходу, то ці дві макроекономічні цілі:

- A) логічно пов'язані один з одним;
- B) протирічать один одному;
- C) доповнюють один одного;
- D) взаємовиключають один одного.

17. Якщо досліджується економіка, як цілісна система, то це аналіз:

- A) мікроекономічний;
- B) макроекономічний;
- C) позитивний;
- D) нормативний.

18. Позитивна економічна теорія вивчає:

- A) «що є»;
- B) «що має бути»;
- C) позитивні тенденції в економічному розвитку ;
- D) оцінююче судження.

19. Загальний рівень цін та безробіття в економічній системі вивчається в курсі:

- A) Мікроекономіки;
- B) Макроекономіки;
- C) Менеджменту;
- D) Міжнародних фінансів.

20. Згідно теорії економіки пропозиція, ярко виражена політика бюджетної експансії передбачає:

- A) значне зростання податків;
- B) бюджетні надлишки та невелике збільшення податків;
- C) значне зниження податків;
- D) всі попередні відповіді вірні.

21. Державна політика в сфері витрат та оподаткування називається:

- A) політикою, заснованою на кількісній теорії грошей;
- B) монетарної політики;
- C) діловим циклом;
- D) фіксальною політикою.

22. Маніпуляції з державними витратами та податками для досягнення бажаного рівноважного рівня доходу та виробництва відносяться:

- A) до кредитної політики;
- B) до політики, що заснована на кейнсіанській функції споживання;
- C) до політики, що орієнтована на дефляційний розрив;
- D) до кенсіанської фіксальної політики.

23. Чисельне значення якого з наступних показників не скорочується до настання фази підйому та не збільшується до настання фази спаду?

- A) об'єм нових заказів на предмети тривалого користування;
- B) об'єм роздрібних продажів;
- C) курси цінних паперів;
- D) середня тривалість робочого тижня.

24. В період рецесії більш за все скорочується:

- A) витрати споживачів на придбання ліків;
- B) рівень заробітної плати;
- C) величина підприємницького прибутку;
- D) державні закупки товарів та послуг.

25. Який з запропонованих способів використовується для прогнозних оцінок економічної кон'юктури?

- A) основні індикатори;
- B) макроекономічні моделі та обзори кон'юктури;
- C) економетричні моделі;
- D) всі перераховані способи.

26. Визначте правильно названі ознаки тоталітарного режиму:

- A) наявність прав та свобод людини
- B) децентралізоване управління економікою
- C) повний контроль держави над особою
- D) органи державної влади формуються на виборній основі

27. Загальнообов'язкове правило поведінки, встановлене (санкціоноване) та

забезпечене державою з метою регулювання, охорони та захисту суспільних відносин, називається:

- A) індивідуальний припис
- B) нормативно-правовий припис
- C) нормативний договір
- D) норма права

28. Частина нормативного припису, яка вказує на фактичні обставини наявності або відсутності яких є умовою виникнення передбачених у диспозиції прав і обов'язків, це:

- A) дефініція
- B) гіпотеза
- C) санкція
- D) диспозиція

29. Назвіть метод децентралізованого регулювання суспільних відносин:

- A) диспозитивний
- B) локальний
- C) загальний
- D) імперативний

30. Позначте відповідь, де правильно вказано галузь публічного права:

- A) адміністративне
- B) сімейне
- C) трудове
- D) цивільне

31. Джерелом права є:

- A) юридичний факт
- B) правовий звичай
- C) народна традиція
- D) мораль

32. Спосіб систематизації, який полягає в об'єднанні нормативно-правових приписів, за певним критерієм в єдиному збірнику, без зміни змісту, це:

- A) правотворчість
- B) правозастосування
- C) інкорпорація
- D) консолідація

33. До ознак держави належить:

- A) незалежність
- B) місцеве самоврядування
- C) територія
- D) демократія

34. Не є формою права:

- A) традиція
- B) нормативний акт
- C) прецедент
- D) звичай

35. *Права та свободи людини й громадянина, закріплені Конституцією України:*

- A) можуть бути відчужені особою за її бажанням
- B) не розповсюджуються на іноземців
- C) не можуть бути зменшені законами та іншими нормативними актами
- D) не розповсюджуються на осіб без громадянства

36. *Виборний характер українського парламенту полягає в тому, що парламент:*

- A) формується шляхом призначення народних депутатів Урядом
- B) формується виключно шляхом виборів народних депутатів
- C) обирає стратегічні напрямки державної політики
- D) формується шляхом призначення народних депутатів Президентом

37. *Пріоритетною функцією Верховної Ради є:*

- A) законодавча
- B) установча (державотворча, організаційна)
- C) функція парламентського контролю
- D) контрольна

38. *Форма державного правління – це:*

- A) порядок поділу території держави на певні складові частини та співвідношення між ними
- B) порядок утворення й організації вищих органів державної влади
- C) порядок, спосіб організації та здійснення державної влади в країні
- D) порядок формування представницьких органів державної влади

39. *Політико-правовий зв'язок особи і республіки – це:*

- A) громадянство
- B) правовий статус
- C) підданство
- D) філіація

40. *Назвіть теорію, яка причиною виникнення держави називає божественну волю:*

- A) органічна
- B) патріархальна
- C) договірна
- D) теологічна

41. *Назвіть теорію, що пов'язує походження держави із результатом суспільної угоди людей:*

- A) теологічна
- B) патріархальна
- C) договірна
- D) органічна

42. *Визначте правильно названу ознаку демократичної держави:*

- A) формальна наявність прав людини
- B) вираз волі більшості населення через представницькі інститути
- C) розв'язання індивідуальних спорів неформальними способами
- D) передача влади відбувається кулуарно

43. *Назвіть теорію, що пов'язує походження держави із результатом завоювання певних територій:*

- A) психологічна
- B) насильницька
- C) соціально-економічна
- D) органічна

44. *Позначте відповідь, де правильно названо параметри дії нормативно-правового акту у часі:*

- A) припинення чинності
- B) напрям дії
- C) преюдиція
- D) Презумпція

45. *Джерелом права в Україні є:*

- A) адміністративний договір
- B) трудовий договір
- C) міжнародний договір
- D) народна традиція

46. *Закон в Україні набирає чинності:*

- A) з моменту державної реєстрації у органах юстиції
- B) з моменту прийняття Верховною Радою України
- C) через 10 днів з дня офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачене законом, але не раніше дня опублікування
- D) через 15 днів з дня офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачене законом, але не раніше дня опублікування

47. *Назвіть основні способи систематизації законодавства:*

- A) правотлумачення та інкорпорація
- B) кодифікація та інкорпорація
- C) кодифікація та консолідація
- D) кодифікація та інтерполяція

48. *Особа, яка має подвійне громадянство – це:*

- A) біпатрид
- B) апатрид
- C) іноземець
- D) політичний біженець

49. Конституція у формі єдиного документу є:

- A) жорсткою
- B) кодифікованою
- C) формальною
- D) гнучкою

50. Сукупність галузей права, які регулюють відносини, що забезпечують загальний, сукупний інтерес – це:

- A) приватне право
- B) державне право
- C) публічне право
- D) природне право

Голова фахової
атестаційної комісії

Людмила СТАРЧЕНКО

Зразок аркуша відповіді на вступному випробуванні

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Шифр _____

АРКУШ ВІДПОВІДІ

фахового вступного випробування з основ економіки та держави і права
при прийомі на навчання для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»
(освітня програма «Державна служба»)

Варіант № _____

№ питання	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐	☐
14	☐	☐	☐	☐
15	☐	☐	☐	☐
16	☐	☐	☐	☐
17	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D
18	☐	☐	☐	☐
19	☐	☐	☐	☐
20	☐	☐	☐	☐
21	☐	☐	☐	☐
22	☐	☐	☐	☐
23	☐	☐	☐	☐
24	☐	☐	☐	☐
25	☐	☐	☐	☐
26	☐	☐	☐	☐
27	☐	☐	☐	☐
28	☐	☐	☐	☐
29	☐	☐	☐	☐
30	☐	☐	☐	☐
31	☐	☐	☐	☐
32	☐	☐	☐	☐
33	☐	☐	☐	☐
34	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D
35	☐	☐	☐	☐
36	☐	☐	☐	☐
37	☐	☐	☐	☐
38	☐	☐	☐	☐
39	☐	☐	☐	☐
40	☐	☐	☐	☐
41	☐	☐	☐	☐
42	☐	☐	☐	☐
43	☐	☐	☐	☐
44	☐	☐	☐	☐
45	☐	☐	☐	☐
46	☐	☐	☐	☐
47	☐	☐	☐	☐
48	☐	☐	☐	☐
49	☐	☐	☐	☐
50	☐	☐	☐	☐

A	B	C	D
☒	☐	☐	☐

УВАГА!!! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку. **Кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи!**

Кількість правильних відповідей – _____; Кількість балів за них – _____;

Кількість виправлень – _____; Знято балів за виправлення – _____;

Всього балів з урахуванням знятих – _____; **Оцінка** – _____
(числом та прописом)

Голова комісії:

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)